

Zitting 1979–1980

15 805 HERDRUK

Protocol met betrekking tot de Luchtvaartovereenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Verenigde Staten van Amerika van 1957; Washington, 31 maart 1978.

Nr. 1

Ter griffies van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen 20 september 1979. De wens dat dit protocol aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens een of beide Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel door dertig leden van de Tweede Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 20 oktober 1979.

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitters van de Eerste Kamer en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 18 september 1979

Ter voldoening aan het bepaalde in het tweede lid van artikel 62 en onder verwijzing naar het derde lid van artikel 61 van de Grondwet, de Raad van State gehoord, heb ik de eer u hierbij de Engelse tekst en de vertaling in het Nederlands over te leggen van het op 31 maart 1978 te Washington tot stand gekomen Protocol met betrekking tot de Luchtvaartovereenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Verenigde Staten van Amerika van 1957 (Trb. 1978, 55 en 1979, 108).¹

Een toelichtende nota bij deze overeenkomst gelieve u hiernevens aan te treffen.

De goedkeuring wordt alleen voor Nederland gevraagd.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
C. A. van der Klaauw

¹ Ter inzage gelegd op de bibliotheek

TOELICHTENDE NOTA

Inleiding

Ter voldoening aan het bepaalde in het tweede lid van artikel 60 van de Grondwet deelde de Minister van Buitenlandse Zaken op 23 juni 1978 bij brief, kenmerk DVE/PA-163195, de Voorzitters van beide Kamers der Staten-Generaal de Engelse tekst mede van het op 31 maart 1978 te Washington tot stand gekomen Protocol met betrekking tot de Luchtvaartovereenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Verenigde Staten van Amerika van 1957 (Trb. 1978, 55).

Hierbij werd vermeld dat het Protocol ingevolge artikel 62, eerste lid, letter c, van de Grondwet niet de goedkeuring der Staten-Generaal behoefde. Zoals uit de in bovengenoemde brief opgenomen korte samenvatting van de inhoud van het Protocol ook bleek, steunde de hierboven vermelde opvatting op het feit dat de bepalingen van het Protocol (vanaf 31 maart 1978) voor de duur van minder dan één jaar zouden behoeven te worden toegepast, aangezien de in artikel 13 bedoelde nieuwe luchtvaartovereenkomst tussen het Koninkrijk en de Verenigde Staten – welke de overeenkomst van 1957 alsmede het onderhavige Protocol zal vervangen – binnen zes maanden tot stand gebracht diende te worden.

Omdat, op grond van Amerikaanse luchtvaartpolitieke overwegingen, de inderdaad reeds in 1978 aangevangen onderhandelingen inzake het tot stand komen van een nieuwe luchtvaartovereenkomst nog niet tot het beoogde resultaat konden leiden, moeten de bepalingen van het Protocol ingevolge artikel 14 thans echter langer dan één jaar worden toegepast. Deze onvoorziene ontwikkeling brengt mede dat het Protocol alsnog parlementaire goedkeuring behoeft, die nu gebaseerd moet worden op artikel 62, tweede lid, van de Grondwet.

De inhoud van het Protocol

Alhoewel in voornoemde brief van de Minister van Buitenlandse Zaken reeds een samenvatting van de inhoud van het Protocol was opgenomen, menen ondergetekenden dat in deze toelichtende nota wat uitgebreider op de totstandkoming en de doelstellingen dient te worden ingegaan. De in maart 1978 te Washington gevoerde luchtvaartonderhandelingen met de Verenigde Staten hebben geleid tot een akkoord dat gunstige perspectieven biedt met het oog op de daarbij betrokken Nederlandse belangen. De Verenigde Staten hebben het initiatief tot deze bilaterale onderhandelingen genomen, omdat zij in het licht van hun nieuwe liberale luchtvaartbeleid, dit – ook door hen als baanbrekend bedoelde – akkoord juist met Nederland wilden sluiten, omdat Nederland steeds voor de vrijheid in de lucht op de bres heeft gestaan.

Het onderhavige Protocol kenmerkt zich dan ook door een zo groot mogelijke vrijheid voor lijndienst- en charterluchtverkeer, ook met betrekking tot tarieven en vervoersprijzen, hetgeen uiteraard in het belang van het reizend publiek is, omdat aanzienlijk lagere tarieven zullen kunnen worden toegepast.

Behalve dat de KLM haar lijndiensten ook mag uitbreiden naar Los Angeles en nog een nader (door Nederland) te bepalen plaats in de Verenigde Staten, opent het Protocol aantrekkelijke perspectieven voor de toeristenindustrie, de horecasector hier te lande en voor de plaats van Schiphol als invalspoort naar Europa. Voor de chartermaatschappijen zijn kwantitatieve beperkingen opgeheven, zodat o.a. niet langer een restrictie bestaat op het aantal vluchten, dat vanuit de Verenigde Staten mag worden uitgevoerd. Het nieuwe regime houdt in, dat het land van oorsprong van het verkeer de exclusieve controle over de charterregels en luchtvervoerstarieven voor lijndiensten zal hebben, met de bepaling dat niet gediscrimineerd mag worden tussen de luchtvaartmaatschappijen van beide landen.

Tevens zullen beide landen ernaar streven bilaterale tariefvaststellingen voor lijndiensten van andere landen, die deelneming aan zulke tarieven door Nederlandse, respectievelijk Amerikaanse maatschappijen uitsluiten of beperken, tegen te gaan. Dit is zeer belangrijk, gezien onze transitfunctie en gezien ons streven om te komen tot multilateraal vast te stellen eenheidstarieven.

De beginselen van het nieuwe regime betekenen een ommezwaai in de benadering van de regeling van het internationale luchtvervoer. Het steeds toenemende streven van regeringen in te grijpen in de exploitatievoorwaarden van internationale luchtdiensten wordt vervangen door een grotere vrijheid voor de luchtvaartmaatschappijen om zelf binnen ruimere grenzen hun exploitatievoorwaarden te bepalen.

Gezien de te verwachten lagere tarieven voor geregelde en ongeregelde diensten en de toename van de toeristenstroom vanuit en naar Amerika, lijken de belangen voor de Nederlandse «gateway to Europe»-positie, de belangen van de consument, de belangen van de Nederlandse lijndienst- en chartermaatschappijen gediend met het Protocol.

Het Protocol geldt, voor wat het Koninkrijk betreft, alleen voor Nederland (het heeft alleen betrekking op het luchtvervoer over de Noord-Atlantische Oceaan). De overeenkomst van 1957 zal derhalve voorlopig in ongewijzigde vorm van kracht blijven voor de Nederlandse Antillen, terwijl deze vanaf 31 maart 1978 voor Nederland geldt als gewijzigd door het Protocol.

De Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat,
N. Smit-Kroes

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
D. F. van der Mei